

ПАЛКИЙ ПРИВІТ ДЕЛЕГАТАМ ХХХІV КОНФЕРЕНЦІЇ ЦЕНТРАЛЬНОЇ РАЙОННОЇ ПАРТОРГАНІЗАЦІЇ м. ОДЕСИ!

Пролетарі всіх країн, єднайтеся!

За наукові КАДРИ

ОРГАН ПАРТКОМУ, РЕКТОРАТУ, ПРОФКОМІВ ТА КОМІТЕТУ ЛКСМУ ОДЕСЬКОГО ОРДЕНА ТРУДОВОГО
ЧЕРВОНОГО ПРАПОРА ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА

Видається з 1933 р.

№ 35 (1608).

15 ЛИСТОПАДА 1985 РОКУ. Виходить щотижня. Ціна 2 коп.

ХХVІІ з'їзду КПРС — гідну зустріч!

ЗВІТУЮЧИ ПЕРЕД МАЙБУТНІМ

Готуючись гідно зустріти ХХVІІ з'їзд КПРС, багатотисячний колектив Одеського ордена Червоного Прапора державного університету ім. І. І. Мечникова підбиває підсумки кропіткої роботи п'ятиріччя, що завершується, вимогливо аналізує успішність і невикористані резерви, накреслює плани роботи на майбутнє, виходячи із рішень квітневого і жовтневого Пленумів ЦК КПРС, а також винесених на всенародне обговорення важливих партійних і державних документів — проектів нової редакції Програми КПРС, змін у Статуті партії і Основних напрямів економічного і соціального розвитку СРСР на 1986—1990 роки і на період до 2000 року.

В минулій п'ятирічці в університеті зроблено немало. Для народного господарства, освіти і культури країни підготовлено понад 8 тисяч спеціалістів. Професорсько-викладацький склад 73 кафедр університету виконав значну роботу з метою дальшого удосконалення учбового процесу шляхом посилення його методологічної, світоглядної спрямованості, упровадження в навчальну практику новітніх досягнень науки та педагогічного досвіду, прогресивних заходів і методів навчання, виховання у молодих спеціалістів високих громадянських і політичних якостей.

Сьогодні в номері університетської газети «За наукові кадри», присвяченому ХХХІV партійній конференції Центрального району нашого міста, розповідається про основні здобутки університету у всіх галузях роботи, в тому числі в науці і ідейно-виховній роботі. Не можна не підкреслити, що в ХІ п'ятирічці економічний ефект від упровадження виконаних в університеті держбюджетних і госпдогвірних робіт має скласти понад 50 млн. крб. За результатами науково-дослідних робіт отримано понад 200 авторських свідоцтв, 3 Державних премії УРСР, премія АН УРСР ім. Паладіна, 3 премії Мінвузу СРСР і Мінвузу УРСР, 25 нагород на ВДНГ СРСР і УРСР, 205 нагород за кращу наукову студентську роботу.

Більш ефективно і результативно проводиться ідейно-виховна робота, основним критерієм оцінки якої стали її тісне ув'язання з вирішенням головних завдань, що стоять перед університетом. На це спрямовані всі можливі заходи — система марксистсько-ленінської освіти комуністів і безпартійних, політичні інформування, робота різних студентських клубів, факультету громадських професій тощо. Все більшу увагу в ідейно-політичній роботі зі студентами ми приділяємо трудовому вихованню. Тільки в період трудового семестру завершального року ХІ п'ятиріччя

студентськими будзагонами університету виконано обсяг робіт, що перевищує 900 тис. крб. Активніше стали працювати комсомольська, профспілкорова та інші громадські організації, чому в значній мірі сприяло більш конкретне і ділове керівництво ними з боку партійної організації.

Підводячи підсумки зробленого, ми не можемо не сказати, що в активі Одеського університету на сьогоднішній день є серйозні здобутки у справі підготовки різнопланових спеціалістів для країни, що розвиваються. Досить нагадати, що зараз в університеті навчається майже 700 іноземних студентів.

Університет підтримує широкі наукові зв'язки з провідними університетами країни, а також з зарубіжними університетами Сегедським (Угорщина), Сплітським (Югославія), Оульським (Фінляндія).

Уважно вивчаючи нові партійні документи, зокрема, основні положення проекту нової редакції Програми КПРС про розвиток радянської освіти і науки, ми, комуністи, зосереджуємо свою увагу і зусилля на слабких місцях, які ще є в нашій роботі. Так, в 1984—85 навчальному році в цілому по університету дещо знизилась успішність та її якість, деякі партійні бюро послабили увагу до ролі кафедр у учбово-виховному процесі.

Гострою проблемою для університету залишається положення з науковою бібліотекою через аварійний стан старого приміщення. В незадовільних умовах через відсутність площі працюють деякі факультети і університетські служби. Практично не вирішується питання забезпечення співробітників університету житлом. Необхідно, однак, зазначити, що кардинальне вирішення цих проблем неможливе без суттєвої допомоги з боку партійних і радянських органів.

Незважаючи на серйозні труднощі, які переживає нині колектив університету, наші думки і плани спрямовані у майбутнє. Інакше не може й бути. В центрі уваги професор-

сько-викладацького і наукового складу — проблеми удосконалення системи підготовки спеціалістів, розвитку університетської науки, посилення і розширення її зв'язків з виробництвом, турбота всіх і кожного про підвищення її ефективності і удосконалення організаційно-управлінської структури.

Однак, сьогодні непереченою істиною являється те, що в сучасних умовах підготовка спеціалістів для народного господарства може успішно здійснюватися лише на базі передової науки, її новітніх досягнень. Ось чому своїм основним завданням у ХІІ п'ятиріччі ми вважаємо виконання рішень ЦК КПРС про прискорення науково-технічного прогресу, який в умовах вузу визначається рівнем зв'язків фундаментальних наук з виробництвом і масштабами та оперативністю упровадження конкретних результатів науково-технічної практики в навчальний процес, в підготовку спеціалістів, у тому числі наукової зміни.

Розпочате в університеті широке і принципове обговорення нових партійних документів дасть не лише новий імпульс для активізації всієї партійної, виховної і громадської роботи, але й допоможе зробити більш конкретними і дійовими наші плани ідейно-виховної роботи з колективом в цілому, і студентською молоддю, зокрема. Основну роль у цьому виконуватимуть кафедри суспільних наук.

Ми розуміємо, що теоретичне вивчення нових партійних матеріалів — це лише початок великої роботи. Головне — доbitися, щоб основні положення документів, які будуть прийняті на ХХVІІ з'їзді КПРС, знайшли своє втілення в наших повсякденних справах. А це, передусім, посилення трудової дисципліни, організованості, висока особиста відповідальність і вимогливість кожного члена партії, комсомольця, викладача чи студента.

Немає сумніву, що колектив університету успішно виконає напружені завдання нової ХІІ п'ятиріччя.

І. КОНДРАТЮК,
секретар
парткому ОДУ,
доцент.

ПАРТІЯ ІСНУЄ ДЛЯ НАРОДУ І СЛУЖИТЬ НАРОДОВІ. ВОНА Є НАЙВИЩОЮ ФОРМОЮ ГРОМАДСЬКО-ПОЛІТИЧНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ, ЯДРОМ ПОЛІТИЧНОЇ СИСТЕМИ, КЕРІВНОЮ І СПРЯМОВУЮЧОЮ СИЛОЮ РАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА.

Із проекту Статуту КПРС (з пропонуваними змінами).

В УНІВЕРСИТЕТІ РОЗПОЧАЛОСЯ ОБГОВОРЕННЯ ПРОЕКТІВ ВАЖЛИВИХ ПАРТІЙНИХ ДОКУМЕНТІВ — НОВОЇ РЕДАКЦІЇ ПРОГРАМИ КПРС, ЗМІН У СТАТУТІ ПАРТІЇ І ОСНОВНИХ НАПРЯМІВ ЕКОНОМІЧНОГО І СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ СРСР НА 1986—1990 РОКИ І НА ПЕРІОД ДО 2000 РОКУ.

ВЖЕ ПЕРШІ ВІДГУКИ СВІДЧАЮТЬ ПРО ТЕ, ЩО ВИКЛАДАЧІ, СПІВРОБІТНИКИ І СТУДЕНТИ ГАРЯЧЕ СХВАЛЮЮТЬ ВАЖЛИВІ ПАРТІЙНІ ДОКУМЕНТИ І НАМІЧАЮТЬ КОНКРЕТНІ ЗАХОДИ ПОКРАЩАННЯ РОБОТИ В УСІХ ЛАНКАХ ДІЯЛЬНОСТІ ВУЗУ.

КОЛЕКТИВ УНІВЕРСИТЕТУ ОДНОСТАЙНО СХВАЛЮЄ І ПІДТРИМУЄ ВНУТРІШНЮ І ЗОВНІШНЮ ПОЛІТИКУ КПРС.

В РАХУНОК ХІІ П'ЯТИРІЧКИ

Майже три місяці працюють в рахунок ХІІ п'ятиріччя робітники учбово-експериментальних майстерень ОДУ. В авангарді соціалістичного змагання, яке розгорнулося на честь ХХVІІ з'їзду КПРС — комуністи майстерень. Партійна організація УЕМ нараховує 17 комуністів, і всі вони передовики виробництва.

На знімку: слюсар-механік комуніст з 1944 р. Володимир Семенович Доменко; бригадир слюсарів секретар партійної організації майстерень Микола Михайлович Бондаренко, токарь Леонід Якович Бараниця та майстер Анатолій Михайлович Пашенко обговорюють проект Статуту Комуністичної партії Радянського Союзу з пропонуваними змінами.
Текст і фото І. МОСКАЛЕНКА.

СЕРДЕЧНА ПОДЯКА

В університет на ім'я ректора професора В. В. Сердюка і секретаря парткому доцента І. І. Кондратюка надійшов лист, в якому, зокрема, говориться:

Правління, партійний комітет колгоспу «Прогрес» Ізмаїльського району Одеської області висловлюють вам подяку за допомогу, яку надали колгоспу в період збирання пізніх сільськогосподарських культур студенти філологічного та історичного факультетів університету.
За кращі показники в робо-

ті нагороджуються Почесними грамотами та грошовими преміями: студенти філологічного факультету: І. Буценко, А. Яцук, Т. Багачук, С. Змієвцев — ІІ курс; О. Печерська, Н. Пригуляк — ІІІ курс; Т. Акімова, О. Однолюк, С. Демчук, Г. Королук — ІV курс; студенти історичного факультету: Л. Філіпова, С. Мельник, Л. Мельник — ІІ курс; Л. Ковальжі, Бушумга — ІІІ курс; Т. Петрова — ІV курс.

Голова колгоспу «Прогрес» Герой Соціалістичної Праці М. МИНДРУ; секретар парткому колгоспу М. ВОЙНИКОВ.

Назустріч партконференції Центрального району

СЛОВО-ДЕЛЕГАТАМ

Редакція «ЗНК» звернулася до деяких деканів — делегатів районної партконференції з проханням відповісти на два запитання:

1. Якими найбільш значущими для вашого факультету подіями відзначаються два роки, що минули з мо-

менту останньої районної партконференції?
2. Які найбільш гострі проблеми стоять перед вашим факультетом сьогодні?

Ю. ЧЕРВОННИЙ, декан юридичного факультету, доцент.

1. За два роки факультет підготував 885 спеціалістів з вищою юридичною освітою (325 на денному навчанні, 42 — на вечірньому і 518 — на заочному).

На факультеті досягнута стабільно висока успішність: на денному відділенні вона складає 97,5 процента, якість — 67,7 процента; на вечірньому відділенні успішність — 96,3 процента, якість — 34 процента; на заочному — успішність 95,6 процента.

Науковці факультету виконували шість республіканських комплексно-цільових програм, три важливі теми і дві госпдогвірні роботи. Оpubліковано шість колективних монографій, у тому числі монографія, що була підготовлена спільно з ученими юридичного факультету Сегедського університету (УНР) — «Соціалістичне право і особистість» (1984 р.). Можна відзначити колективну монографію кафедри теорії і історії держави і права «Державно-правове управління якістю оточуючого середовища» (1983 р.).

Вчені факультету брали участь в колективних монографіях, виданих в Москві і Києві.

В 1983 р. присуджена медаль Мінвузу СРСР монографії професора П. Р. Ставицького «Проблеми матеріальної відповідальності в радянському трудовому праві».

Оpubліковано 83 брошури, статті і тези загальним обсягом 54 д. л.

Співробітники факультету захистили одну докторську і дев'ять кандидатських дисертацій. В результаті на факультеті зараз 69,2 процента викладачів мають вчені звання і ступені.

Кафедри розробили і направили в правотворчі органи 24 документи з пропозиціями по удосконаленню законодавства. Було впроваджено в навчальний процес 22 наукові розробки

викладачів кафедр факультету. Факультетська група під керівництвом професора М. П. Орзіха в рамках регіональної комплексно-цільової програми «Метал-85» виконувала науково-дослідницьку роботу з двох тем. В 1984 р. групою отримано економічний ефект 196,4 тис. крб.

2. Разом з тим, перед колективом факультету стоять і серйозні проблеми. Перш за все це проблема підготовки наукових кадрів. Останнім часом факультет поповнився молодими викладачами (з 52 викладачів факультету 27 — наші випускники, що закінчили університет після 1970 року). Не дивлячись на те, що багато з них захистили кандидатські дисертації, їм ще бракує педагогічної і професійної майстерності. Нам усім необхідно наполегливо працювати в цьому напрямку.

Крім того, колектив факультету хвилює проблема розміщення. Умови, в яких доводиться працювати, далекі від задовільних. Не все гаразд із побутовими умовами в студентському гуртожитку.

В. КОВАЛЬ, декан біофаку, доцент.

1. Зріс рівень відповідальності за виконання своїх обов'язків співробітниками і студентами факультету. Стабілізувалася абсолютна успішність (97,5 процента) та її якість (70 процента). Цьому сприяло активне впровадження ТЗО в учебову процес, у тому числі учебово-телевізійного комплексу. Співробітники факультету захистили 10 кандидатських дисертацій (чотири викладачі і шість аспірантів-іноземців). Видано п'ять монографій (професори А. Я. Розанов, О. Ф. Андрейко, Р. О. Файтельберг; доценти А. І. Кошелев, І. Т. Гурський) і один учебовий посібник з грифом Мінвузу УРСР (про-

фесор А. Я. Розанов). За кращу студентську роботу отримано золоту медаль (Л. Воловик). Факультет має одну срібну і дві бронзові медалі ВДНГ СРСР. На Міжнародній виставці в м. Загребі експонувався наш діючий макет мікробіологічної очистки стічних вод. 9—10 процента дипломних робіт випускників цього року рекомендовано до впровадження.

2. Зайнятуся будівництво гідробіологічної станції, віварію, складу для зберігання хімікатів і ремонт теплиці, що не сприяє інтенсифікації учебового процесу і виконанню наукових досліджень у світлі сучасних вимог.

В. ТАРАНЕЦЬ, декан факультету РГО, професор.

1. Визначальним фактором у всіх наших нововведеннях слід вважати основні напрями реформи середньої школи.

В плані реорганізації навчального процесу були введені нові спекурси психолого-педагогічного циклу, укладені договори з школами про проходження студентами всіх курсів суспільно-політичного практикуму та педагогічної практики, вдосконалюється методика викладання іноземних мов. Кафедрами намічені заходи з метою поліпшення профпроробот студентів.

Успішно виконується перспективний план підготовки науково-педагогічних кадрів на факультеті. Захищено дві докторські і 22 кандидатські дисертації, що складає майже чверть викладацького складу факультету.

2. Колектив факультету занепокоєний низькою ефективністю індивідуальної виховної роботи зі студентами. Серед поповнення факультету немало студентів, яким були видані у школах «липові» характеристики. Звідси об'єктивні труднощі в роботі з цим контингентом. Щороку на факультеті зростає кількість студенток-матерів. Але до цього часу немає юридичного положення стосовно створення відповідних умов їх навчання, догляду за дітьми, розподілу на роботу. Ці обставини в значній мірі впливають на виконання плану підготовки і розподілу спеціалістів. Комуністи факультету докладають усіх зусиль для розв'язання існуючих проблем.

* Капітально реконструйовано дитячий кінотеатр «Дружба». Побудовано 4 шкільних тира, 7 спортивних та ігрових майданчиків за місцем проживання.

* Понад 5 тисяч мешканців району покращали свої житлові умови.

* На розвиток народної освіти та охорони здоров'я району з бюджету держави виділено понад 20 млн. крб.

* В навчальних закладах району підготовлено для народного господарства 58 тисяч 300 молодих спеціалістів з вищою та середньою спеціальною освітою. 4500 випускників одержали диплом з відзнакою. Понад 1,5 тисячі студентів беруть безпосередню участь в розробці науково-дослідних робіт з госпдогвірної тематики. В студентських будівельних загонах трудовий гарт пройшли 50 тисяч юнаків та дівчат, освоєно капіталовкладень більше ніж на 36 тисяч крб. Побудовано 6 студентських гуртожитків.

* Ученими району впроваджено у виробництво 1670 наукових розробок з економічним ефектом, який перевищує 160 млн. крб. Отримано 1200 авторських свідоцтв на винаходи, захищено 50 докторських і 600 кандидатських дисертацій.

КРИЗЬ ПРИЗМУ ВИМОГ ЧАСУ

КУРС — НА ЗВ'ЯЗОК З ВИРОБНИЦТВОМ

Якщо коротко сформулювати головну суть основних положень проекту нової редакції Програми КПРС стосовно ролі економіки в розвитку нашого суспільства, то слід сказати, що в них чітко виражена економічна стратегія партії на найвищійшому етапі розвитку країни — етапі прискорення науково-технічної реконструкції народного господарства, на вихід, за висловом Генерального секретаря ЦК КПРС М. С. Горбачова, «радянської економіки на найвищий рівень організації та ефективності».

Значна роль у виконанні цього історичного завдання належить і вузівським ученим.

Сьогодні наші вчені проводять наукові дослідження з 22 напрямів природничих, гуманітарних та суспільних наук. Найбільш важливою формою підвищення ефективності наукових досліджень ми вважаємо програмно-цільове планування. Так, зараз виконується 58 завдань, а це — 40 всесоюзних і республіканських комплексних програм розв'язання важливіших проблем у галузі фізики, хімії, біології, сільського господарства та охорони оточуючого середовища.

Такий діапазон науково-дослідних робіт дозволяє повніше використати можливість наукового потенціалу університету. У виконанні 315 науково-дослідних робіт обсягом 9,7 млн. крб. приймають

участь понад 1600 науково-педагогічних працівників, у тому числі 63 доктора і 555 кандидатів наук. За роки XI п'ятирічки вчені університету впровадили 390 робіт з економічним ефектом понад 49 млн. крб. За результатами науково-дослідних робіт отримано понад 280 авторських свідоцтв, видано 70 монографій, опубліковано понад 3400 статей, захищено 11 докторських і 155 кандидатських дисертацій.

За п'ятирічку 34 співробітника університету нагороджені медалями ВДНГ СРСР (3 золотих, 6 срібних та 25 бронзових), 17 — дипломами ВДНГ СРСР. Співробітниками астрономічної обсерваторії нагороджені 2 золотими, срібною і 8 бронзовими медалями ВДНГ СРСР.

Ряд учених удостоєно Державної премії УРСР у галузі науки і техніки. Це — професор В. М. Белоус, доктор фізико-математичних наук А. А. Ханонкін, професор В. О. Преснов, кандидат ф. м. н. Ю. В. Ковальов.

Державну премію УРСР ім. Т. Г. Шевченка отримав професор В. В. Фашенко за цикл літературно-критичних робіт з радянської літератури. Премії АН УРСР ім. Паладіна удостоєний професор В. М. Тоцький. Професори Д. П. Урсу і П. Р. Ставицький удостоєні премій Мінвузу СРСР.

Проте розвиток університет-

ської науки і захист дисертацій не являються самоціллю. Своїм першочерговим завданням учені вузу вважають всебічний розвиток тісних зв'язків науки з виробництвом, зокрема, таку форму співробітництва, як упровадження договору на передачу науково-технічних досягнень.

Прикладом таких розробок може бути тиражування технології на калібри, інструмент, прес-форми тощо. У 1983—1984 рр. економічний ефект від впровадження таких розробок склав понад 1 млн. крб.

Підвищення ефективності впровадження розробок учених вузу і зміцненню зв'язків «наука-виробництво» сприяє участь університету в роботі двох учебово-наукових виробничих об'єднань (УНВО) — ОДУ — «Одесабель» і «Меліорация» (з колгоспом ім. Мічуріна Кілійського району Одеської області). У 1983 р. в рамках УНВО «ОДУ — Одесабель» впроваджено три НДР з економічним ефектом 4405 тис. крб. За ці розробки група учених університету і провідних спеціалістів заводу удостоєна Державної премії УРСР у галузі науки і техніки.

У 1985 р. кафедрою експериментальної фізики університету розроблені і виготовлені модулі для двох блоків СЕС-10 а Ашхабаді. Економічний ефект від їх впровадження складає 200 тис. крб.

Заслужують на увагу результати, отримані на кафедрі ХІМЗОС в галузі охорони пра-

ці. В рамках програми ДКНТ вперше в СРСР кафедрою створена оригінальна фільтровиробна установка ФПУ-1 («Мрія»), яка за техніко-економічними показниками випереджає кращі зарубіжні зразки.

Створений на цій же кафедрі апарат «Снежок», авторами якого є професор А. А. Еннан, кандидат хімічних наук В. І. Байденко і науковий співробітник Н. М. Абрамова, запатентований в ФРН, Англії, Франції, Іспанії, Фінляндії, Норвегії, Швеції, Італії, Індії, Греції.

Промислове освоєння нового напівпровідникового матеріалу, розробленого лабораторією № 1, за попередніми розрахунками, має дати економічний ефект в десятки мільйонів карбованців.

Оцінюючи можливості університетської науки, ми виходимо з того, що з минулого року Одеському університету надано статут вузу I категорії, в університеті впроваджена нова, більш гнучка організаційна структура НДЧ. І, нарешті, у вузі є значний загін висококваліфікованих науковців, яким під силу будь-яке складне завдання. До всього сказаного хотів би додати, що наші вчені чітко уявляють свою особисту відповідальність за майбутнє вузівської науки і, зокрема, за успішне виконання тих завдань, які партія поставила перед нами у наступній XII п'ятирічці.

О. ТОПЧІВ, проректор з наукової роботи, професор.

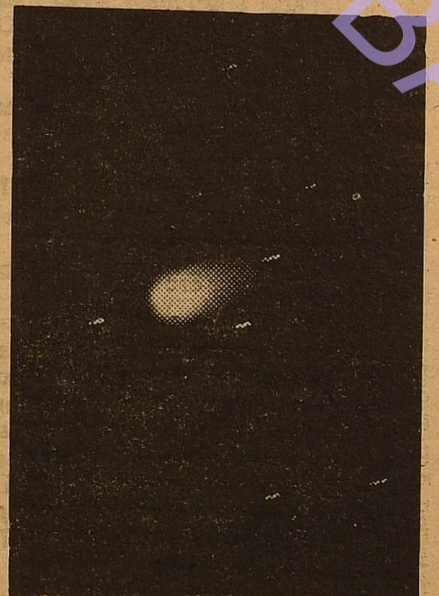
КОМЕТА ГАЛЕЯ СФОТОГРАФОВАНА

В ОДЕСІ

Ю. Горбаньов, А. Карнашов і Л. Кудашкіна, молоді астрономи з групи по дослідженню комет і метеоритів якою керує професор С. Крамер, отримали перший в Одесі знімок комети Галя, що знаходиться зараз на величезній відстані від Землі.

Наш кореспондент попросив професора С. Крамера прокоментувати цю подію.

(Закінчення на 4-ій стор.)

Університетська трибуна

ОБГОВОРЮЄМО ПРОЕКТИ ПЕРЕДЗ'ІЗДІВСЬКИХ ДОКУМЕНТІВ

У парткомі університету

На своєму черговому засіданні партком розглянув питання про порядок обговорення, пропаганди і роз'яснення в парторганізації університету проектів нової редакції Програми КПРС, змін у Статуті партії і Основних напрямів економічного і соціального розвитку СРСР на 1986—1990 роки і на період до 2000 року.

На засіданні, зокрема, відзначалось, що всі заходи по роз'ясненню і пропаганді цих важливіших політичних документів повинні мати конкретний і діловий характер, проводитися організовано і змістовно, без парадності і галасу, при активній участі комуністів і безпартійних. Партійним бюро факультетів і підрозділів пропонується поставити в центрі уваги питання удосконалення навчального процесу, підвищення якості підготовки спеціалістів, внеску вчених університету в прискорення науково-технічного прогресу, організованості і дисципліни, корінного покращання стилю роботи, ідейно-політичного і морального виховання викладачів, співробітників і студентів.

Зусилля трудових колективів факультетів і

підрозділів мають бути зосереджені на безумовному виконанні соціалістичних зобов'язань 1985 року, мобілізації всіх наявних резервів для того, щоб забезпечити організований і енергійний вступ у XII п'ятирічку.

Обговорення, пропаганда і роз'яснення передз'їздівських документів повинні сприяти дальшій згуртованості трудівників університету, як і всіх радянських людей, навколо Комуністичної партії, глибокому усвідомленню трудящими завдань і перспектив удосконалення всіх сторін життя соціалістичного суспільства, досягнення ним нового якісного стану.

Партком висловлює впевненість, що колектив університету зробить і свій внесок в остаточний розгляд нових партійних документів.

Свої пропозиції, зауваження, думки слід подавати у партком чи надсилати в редакцію газети «За наукові кадри». Багатотиражній газеті «ЗНК» належить забезпечити оперативне опублікування матеріалів з пропозиціями і зауваженнями викладачів, співробітників і студентів університету.

КОЖНИЙ КОМУНІСТ ЗОБОВ'ЯЗАНИЙ БУТИ ВРАЗОМ У ПРАЦІ І В ПОВЕДІНЦІ, В ГРОМАДСЬКОМУ І ОСОБИСТОМУ ЖИТТІ. ВІД ТОГО, НАСКОЛЬКИ ПОВНОПРОЯВЛЯЄТЬСЯ АВАНГАРДНА РОЛЬ КОМУНІСТІВ, БАГАТО В ЧОМУ ЗАЛЕЖИТЬ МІЦНІСТЬ ЗВ'ЯЗКІВ ПАРТІЇ З МАСАМИ, ЇЇ АВТОРИТЕТ У НАРОДІ. ПАРТІЯ ПОСТІЙНО ПОСИЛЮВАТИМЕ ВИМОГЛИВІСТЬ ДО КОЖНОГО ІЗ СВОИХ ЧЛЕНІВ ЗА СТАВЛЕННЯ ДО СВОГО ОBOB'ЯЗКУ, ЗА ЧЕСНЕ І ЧИСТЕ ОБЛИЧЧЯ ПАРТІЙЦЯ, ОЦІНЮВАТИМЕ ЙОГО ЗА ДІЛАМИ І ВЧИНКАМИ.

Із проекту нової редакції Програми КПРС

ВИМОГЛИВІСТЬ

Чергове засідання Ради історичного факультету було присвячено завданням, які постають перед колективом факультету у світлі рішень жовтневого (1985 р.) Пленуму ЦК КПРС і опублікованих партійних документів, що будуть прийняті на наступному XXVII з'їзді КПРС.

— Нові партійні документи, — підкреслив у своїй доповіді декан факультету доцент В. П. Ващенко, — вимагають від нас критичної оцінки того, що було вже зроблено в питанні методологічної спрямованості навчального процесу. Адже основні положення проекту нової редакції Програми КПРС та змін у Статуті партії не можуть бути зведені до механічного засвоєння чи перенесення в лекційні курси, курсові і практичні заняття, в дипломні роботи студентів. Потрібна відповідальна і напружена робота з метою забезпечення справді творчого і свідомого засвоєння важливих партійних документів з усіма студентами.

Про складність цього завдання свідчить сьогоденний рівень знань багатьох студентів. Так, за словами промовця, студенти III курсу поки що не розуміють багатьох ключових питань, наприклад, що таке соціальна структура суспільства, слабо володіють фактичним матеріалом з питань соціальної політики КПРС.

Матеріал для серйозних роздумів дали і бесіди зі студентами IV курсу вечірнього відділення, у яких слабе уявлення про нові партійні документи.

Викладацький склад факультету занепокоєний деяким зниженням проценту успішності студентів факультету в літню сесію, звичайно, в якійсь мірі це результат підвищення вимог до якості навчання. Проте все це не знімає з нас відповідальності за необхідність більш наполегливої і конкретної праці зі студентами, особливо в передз'їздівський період.

В центрі уваги викладачів істфаку, — сказав доповідач, — повинна бути постійна тур-

бота по підвищенню методичного рівня лекцій. Одна з дієвих форм цієї роботи — відвідування молодими викладачами відкритих лекцій досвідчених викладачів. Проте проведені на кафедрі історії СРСР дві відкритих лекції показали, що молоді викладачі кафедр нової і новітньої історії і кафедри історії стародавнього світу і середніх віків проігнорували запрошення відвідати лекції своїх колег з інших кафедр.

У доповіді декана факультету відчувалась стурбованість з приводу недостатньо ефективного роботи з боржниками. Взагалі, питання самостійної роботи студентів було рекомендовано обговорити на кафедрі з метою розгляду на черговому засіданні Ради факультету.

Виходячи з основних положень проекту нової редакції Програми КПРС про розвиток вузької науки, декан проаналізував стан наукової роботи на факультеті. Мова йшла про якість планових наукових робіт, які мають бути виконані з урахуванням підвищених вимог партії до суспільних наук.

В обговоренні доповіді взяли активну участь завідувачі кафедрами професори М. Ю. Раковський, Д. П. Урсу, З. В. Першина, доцент П. Г. Чухрій та інші товариші, які основну увагу зосередили на необхідності прискорення науково-дослідних робіт, поліпшення роботи зі стажерами, підвищення загального рівня навчально-виховної, наукової і навчально-методичної роботи.

Засідання Ради факультету пройшло в атмосфері взаємної вимогливості і одностайної рішучості зробити все необхідне, щоб якомога краще ув'язати нові документи КПРС з практикою роботи колективу факультету і забезпечити глибоке і серйозне їх вивчення як студентами, так і викладачами.

А. БАЛОБАЄВ,
доцент кафедри нової і новітньої історії.

СТАТУТ ЗОБОВ'ЯЗУЄ

ОСОБИСТИЙ ПРИКЛАД КОМУНІСТА. З ЧОГО ВІН ПОЧИНАЄТЬСЯ, ЧИМ ЗАБЕЗПЕЧУЄТЬСЯ.

Як член партії з 45-річним стажем я хочу висловитися з приводу проекту Статуту КПРС з пропонуваними змінами, особливо тієї його частини, де йдеться про обов'язки членів партії, зокрема, про партійну дисципліну, яка, як сказано в проекті, «однаково обов'язковою для всіх членів партії»

Візьміть хоча б якість наших партійних зборів. В первинних парторганізаціях ще є комуністи, які не вважають за необхідне обов'язкове відвідування партійних зборів. В нашій парторганізації було прийнято рішення заслуховувати таких комуністів на чергових зборах. Проте це рішення так і залишилося на папері.

А як у нас проходять партійні збори? Деякі комуністи приходять на збори з журналами, рефератами та іншою літературою і читають, не звертаючи уваги на присутніх. А на відкриті партійні збори запрошуються студенти, лаборанти, аспіранти, безпартійні викладачі. Який приклад ми подаємо молодим комуністам, юнакам та дівчатам, членам

громадських організацій — комсомолу чи профспілок? Партбюро неодноразово звертало увагу окремих комуністів на нещанобливе ставлення до учасників партійних зборів, однак серйозних змін на краще в цьому питанні не спостерігається.

Те ж саме можна сказати про загальноуніверситетські партійні збори, на яких деякі комуністи дозволяють собі читати газети, журнали, голосно розмовляти, не слухати виступи товаришів. Треба зазначити, що і самі збори нерідко затягуються. Бо хоча на партзборах завжди затверджується регламент, проте головуючий не слідкує за тим, щоб його дотримувалися, а тому не встигають виступити всі, хто записався. А буває і таке. Виступає ветеран праці (понад 50 років в партії), він ще не вичерпав свого часу, а в залі вже чується репліка: «Регламент!». Чи етична така поведінка комуністів?

На зборах завжди приймається резолюція на обговорену доповідь, але учасників зборів, як правило, знайомлять

тільки з постановою частиною. Як же голосувати за резолюцію, особисто відповідати за розв'язання питань, з якими не ознайомився повністю?

Серйозною справою, на мою думку, є виховання ініціативи та активності у комуністів-студентів. Деякі з них просиджують поруч з нами на партзборах протягом п'яти років навчання у вузі, а потім йдуть з вузу, не придбавши ніякого партійного досвіду.

Я пропоную на зборах, на яких будуть обговорюватися проекти Програми і Статуту КПРС, принципово і всебічно говорити про недоліки, які мали місце у виконанні нашими комуністами свого партійного обов'язку.

Обговорення повинно пройти в атмосфері високої вимогливості, як це і передбачається проектом Статуту КПРС. Це буде нашим внеском у велику справу згуртування рядів лєнінської партії.

А. ДЬОМІНА,
ветеран праці ОДУ,
член КПРС з 1940 р.,
професор.

Програма нашого життя

Гаряче відгукнулися на проект нової редакції Програми КПРС студенти і викладачі фізичного факультету. Йде серйозна розмова про вирішення завдань, поставлених партією перед вищою школою: висувуються нові цікаві пропозиції, накреслюються перспективні плани та заходи на найближчий час.

Я веду бесіду з заступником декана по вечірньому відділенню Віктором Хомичом Воронцовим. Багато років керує він цією нелегкою ділянкою роботи на фізичному факультеті. За цей час у нього, безумовно, накопичився великий досвід роботи із студентами вечірнього відділення. Мова йде про минуле, сучасне і майбутнє вечірньої форми навчання.

— Вечірнє відділення на нашому факультеті відкрито у 1959 році, — говорить В. Х. Воронцов. Перші студенти-вечірники були, загалом, люди дорослі, які мали за плечима не один рік практичної роботи. Зараз вечірник став помітно молодшим, що неминуче викликало цілий ряд ускладнень. Ось чому викладачі і деканат були змушені шукати

нові форми роботи зі студентами вечірнього відділення. Так, в минулому році одна з академічних груп другого курсу денного навчання (куратор асистент Е. Е. Долбінова) уклала договір з деканатом про надання шефської допомоги студентам першого курсу вечірнього відділення з основних дисциплін. Причому, ця допомога не обмежувалася лише проведенням учбових консультацій. Були організовані також рейди з метою перевірки житлово-побутових умов та умов праці вечірників, підтримувались тісні зв'язки з їх керівництвом за місцем роботи. Результати цих заходів перевершили всі сподівання як шефів, так і підшефних. Зараз цей досвід розповсюджується на інших курсах.

Для підвищення ефективності підготовки висококваліфікованих педагогічних кадрів педпрактика у вечірніх школах, де рівень викладання залишається ще, на превеликий жаль, досить низьким, була замінена практикою в середніх школах денного навчання. З метою зміцнення зв'язків університету зі школами для зустрічі зі студентами запрошуються відомі педагоги, вихователі, які діляться своїми знаннями і досвідом з майбутніми вчителями.

Таке тісне співробітництво між школою і вечірнім відділенням факультету сприяє як пропаганді професій вчителя серед студентів, так і розвитку профорієнтаційної роботи серед школярів. Ми сподіваємося, що така форма взаємодії вищої і середньої школи дасть свої позитивні наслідки.

А ось що сказав студент IV курсу вечірнього відділення фізичного факультету Ігор Жолковський. На студентську лаву Ігор прийшов, маючи за плечима трудовий стаж і слу-

жбу в армії. На третьому курсі він став членом КПРС, і зараз молодий комуніст Жолковський приймає активну участь в проведенні обговорення проектів нових партійних документів.

— В проекті нової редакції Програми КПРС, — говорить Ігор, — особлива увага акцентується на необхідності прискорення науково-технічного прогресу, який «...ставити дедалі вищі вимоги до загальної та професійної освіти трудящих». Але, окрім цих першочергових завдань, Центральний Комітет нашої партії висуває проблему і людського фактору. Хіба розвиток господарства не залежить від того, хто займається реалізацією наших народногоспо-

дарських планів? На жаль, це непоодинокі випадки, коли на виробництві, в народному господарстві приходять молоді спеціалісти, які мають уявлення про свою професію лише по запису в дипломі про вищу освіту. Я гадаю, що сьогодні, як і в 20-і героїчні роки знову гостро актуальним стає заповіт великого Леніна: «Учитися, учитися, учитися».

...З ким не заведеш сьогодні розмову на факультеті — всі однієї думки: нові партійні документи пробуджують людську совість, примушують працювати так, щоб не було соромно за наслідки своєї власної роботи і навчання.

І. КИШИНІВСЬКА,
студентка вечірнього відділення фізфаку.

ІДЕЯ — ЦЕ ПОШУК

Професор Вадим Мовсесович Адамян — зав. кафедрою теоретичної фізики Одеського держуніверситету, представник фундаментальних наук, роль яких у прискоренні науково-технічного прогресу особливо високо оцінена на червневій нараді з питань науково-технічного прогресу в ЦК КПРС і в проекті нової редакції Програми КПРС. Наш кореспондент зустрівся з В. А. Адамяним у нього на кафедрі.

— Вадим Мовсесович, в новій редакції Програми КПРС акцентовано увагу на якнайшвидшій матеріалізації наукових ідей. І це зрозуміло. Але спочатку повинні бути ідеї. І в цьому, безперечно, перше слово належить фундаментальним дослідженням...

— Так, вірно. Саме університет, як вищий навчальний заклад особливого типу, покликаний бути генератором ідей. Це найбільш сприятливе місце для розвитку фундаментальних наук. До того ж немало важним є те, що теоретичні розробки на стадії пошуку ідеї не потребують значних витрат і капіталовкладень. Єдина, на мій погляд, умова, якої слід дотримуватися, — це мати в будь-якому науковому колективі кадри високої кваліфікації, які не просто були б здатні генерувати цінні ідеї, але й стояли б на авангардистських позиціях в науці. Бо яким би сучасним не було наукове обладнання, але без компетентних спеціалістів, які мислять по-сучасному, нічого не зробиш.

— Чи можна заздалегідь передбачити конкретний результат серйозних теоретичних досліджень?

— Сумніваюсь, що можна дати пряму відповідь на це питання. Але з однією умовою мусить погодитися будь-який учений: у наукового колективу має бути ясне рззуміння поставленого перед ним завдання, складності проблеми і усвідомлення кінцевої мети. А що стосується конкретних результатів, то інколи вони бувають зовсім несподіваними і навіть перевершують всі наукові прогнози.

— Вадим Мовсесович, інколи в самих наукових колах можна почути, що фундаментальні дослідження — річ довгострокова і треба набратися терпіння, щоб «висидіти» якусь ідею. Але у вік науково-технічного прискорення чи не занадто високою ціною для суспільства буде згода вести довготривалі дослідження?

— У всьому повинно бути почуття міри. Точніше кажучи, ви торкнулися проблеми критеріїв. Можливо, в деяких випадках — я маю на увазі справді виправданий випадок — не уникнути необхідності набратися терпіння, щоб успішно завершити розпочаті дослідження. Проте в принципі довгостроковість — не кращий варіант. І якщо дослідження занадто затягуються, то це свідчення або недостатньої компетентності колективу, або того, що завдання, поставлене перед ним, йому не під силу. У всякому разі, строки досліджень не повинні бути обмеженими.

— Коли ідея, сформульована внаслідок теоретичних досліджень, стає відкриттям? І що саме сприяє реалізації ідеї?

— Якщо мати на увазі техніку, то тоді, коли вона успішно витримає експериментальну стадію пошуку. Між теоретичними і експериментальними дослідженнями є чітка різниця. Хоча б у тому плані, що теоретик, автор ідеї іноді досить таки залежить від спеціалістів-експериментаторів, в першу чергу, звичайно, від їх технічних можливостей.

Здібні експериментатори нерідко стають і співавторами

дальшого плідного розвитку ідеї. Але бувають випадки, коли ідеї краще доводити до кінця самому. Тобто інколи більш раціонально самому організувати перевірку ідеї. А, взагалі, головне завдання фундаментальних наук, теоретичної фізики, наприклад, — розробляти методику, основні принципи нових технологічних процесів.

— Вадим Мовсесович, які, на вашу думку, найбільш гострі проблеми стоять сьогодні перед університетською наукою?

— Проблем багато і всі вони гострі. Але якщо б Ви задали це питання іншим університетським ученим, то відповіді були б різні. Бо у кожного свій погляд на одні і ті ж проблеми. Наприклад, дехто вважає, що університету необхідно мати свій експериментальний завод чи сильне конструкторське бюро. Подивіться на деякі наші лабораторії. Це ж університет в мініатюрі зі всіма своїми службами. А насправді це ніщо інше, як кустарщина. Не треба вигадувати велосипеди. В новій редакції Програми КПРС чітко сформульована політика у галузі фундаментальних наук — необхідно послідовно зміцнювати взаємодію академічної, вузівської і галузевої науки, використовувати для експерименту технічну базу крупних виробництв. Тільки при таких умовах ідеї фундаментальної науки можуть бути без затримки впроваджені у виробництво.

— Ви зачепили суттєве питання тісних зв'язків науки з виробництвом. В умовах університету це перш за все виконання господарських тем. Інколи можна почути, що якщо договір не «витає» на 30 тис. крб., то за таку тему не варто і братися. Існує навіть термін «дрібна тема». Що Ви могли б сказати з цього приводу?

— В науці не можна оцінювати теми з позиції карбованця. Якщо місцеве підприємство, наприклад, пропонує розробку якоїсь проблеми, що не потребує значних витрат, але вкрай важлива для підвищення ефективності виробництва, то хіба ми можемо відмовитися від такого замовлення?

Інакше це буде місництво, якщо хочете — непартійний підхід до справи. Бо сьогодні головна роль науки — всіляко сприяти прискоренню науково-технічного прогресу. До того ж на так званих «дрібних» темах зручно прилучати до серйозної науки студентів, нашу майбутню зміну.

На закінчення хотів би додати, що нас, учених, схвилювали нові партійні документи, бо в них йдеться про створення максимально сприятливих умов для розвитку вищої освіти і університетської науки, зокрема.

Я впевнений, що всі мої колеги докладуть необхідних зусиль, щоб зі свого боку зробити вагомий внесок у справу успішної реалізації розроблених партією планів соціально-економічного розвитку країни.

Інтерв'ю взяв
М. ЩЕРБАНЬ.

РАДЯНЬСКА НАУКА ПОКЛИКАНА ЗАЙМАТИ ПРОВІДНІ ПОЗИЦІЇ НА ОСНОВНИХ НАПРЯМАХ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОГО ПРОГРЕСУ.

(З проекту нової редакції Програми КПРС).

В ІНТЕРЕСАХ ВИРОБНИЦТВА

НДЛ-9 на протязі багатьох років підтримує тісні зв'язки з багатьма підприємствами міста. Одне з них — завод «Стройгидравлика» об'єднання «Союзекскаватор». Він випускає різноманітні насоси, машини, які працюють на гідравліці. Одна з основних деталей гідромашини — блок поршнів. Але в процесі роботи механізм спрацьовується і поршень не створює необхідного тиску. Машини, які вийшли із ладу, поверталися на завод, а поршні йшли в металобрухт. Ліквідувати дефект вважалось неможливим. Варість одного поршня — біля чотирьох карбованців, щороку їх випускають десь 100 тисяч штук.

Науковці кафедри фізичної хімії НДЛ-9 розробили технологію виготовлення металопокриття поршнів, які вийшли із ладу. Ця технологія дасть економічний ефект приблизно в 320 тис. крб. Крім того, вона дає можливість в 2—3 рази подовжити строки роботи поршнів, попереджує виникнення корозії і дозволяє поліпшити економічні параметри машини, які випускає завод.

Тісні зв'язки кафедра підтримує з виробничим об'єднанням «Пресмаш». На об'єднанні працюють спеціальні термопластавтомати, які зміцнюють пластмаси скловолокном. Таке зміцнення дозволяє

поліпшувати якість виробів і зменшувати їх вагу більш ніж у два рази. Але термопластавтомати швидко зношуються. В НДЛ-9 розробили спеціальне алмазне покриття, яке забезпечує стійкість під час стикування зі скловолокном. Ним покриваються робочі деталі автоматів.

Економічний ефект від впровадження цього покриття становить біля 1 млн. крб.

В. ПИЛОВ,
зав. сектором
фізико-хімії
поверхневих
явищ,
голова ради
ВТВР ОДУ.

КОМЕТА ГАЛЕЯ СФОТОГРАФОВАНА В ОДЕСІ

(Закінчення. Початок на 2 стор.).

— Як відомо, комета Галя періодично, приблизно через 75 років наближається до Сонця. Останній раз це було в 1910 році. Зараз вона повертається до Сонця і пройде на найбільш близькій відстані від нього на початку 1986 року. А всього комета Галя 29 разів наближалася до Сонця за той час, що за нею ведуться спостереження. На цей раз комета буде спостерігатися не лише з Землі за допомогою телескопів, радіотелескопів, але й за допомогою космічних

апаратів Vega-1 і Vega-2, які були послані у космос у жовтні 1984 року. Це так звана Міжнародна космічна програма «Vega». Космічні апарати після зустрічі з Венерою повинні пройти на достатньо близькій відстані від комети, сфотографувати її та провести різні обміри.

Зараз дуже важливо знайти точне положення комети для того, щоб відповідно скоректувати рух Vega-1 і Vega-2 і забезпечити їх зустріч з кометою.

Чому комета Галя так цікавить вчених світу? Речовина, з якої складається ядро комети, являється найстарі-

шою речовиною Сонячної системи, тобто речовина комети знаходиться у тому стані, яке було в період формування Сонячної системи близько 4,5 млрд. років тому.

Ось чому вивчення складу і фізичних властивостей комети Галя має велике значення для астрономічної науки.

Зараз за кометою спостерігають всі обсерваторії світу. До цього готувалися й астрономи Одеського університету. В ніч з 16 на 17 вересня було зроблено знімок комети Галя. Оброблені дані направлено у Київ. Спостереження тривають.

ЗАСЛУЖЕНИЙ УСПІХ

Завершився республіканський конкурс на кращу наукову роботу студентів з природничих, технічних і гуманітарних наук 1984/85 навчального року, який був присвячений 40-річчю Перемоги радянського народу у Великій Вітчизняній війні.

За підсумками конкурсу Одеський університет посів I місце щодо кількості представлених робіт, III місце щодо кількості отриманих нагород і I місце за кількістю нагород на 1000 студентів.

335 наукових студентських робіт було представлено університетом на конкурс, відзначено 53 роботи, отримано диплом Мінвузу УРСР і ЦК ЛКСМУ, 6 дипломів I ступеня, 8 дипломів II ступеня, 7 дипломів III ступеня та 31 заохочувальний диплом.

Окрім цього, 8 робіт хімічного факультету ОДУ були відзначені грамотами ВХТ

М. Менделєєва, 4 роботи факультету РГФ і 12 робіт юридичного факультету відзначені грамотами оргкомітету.

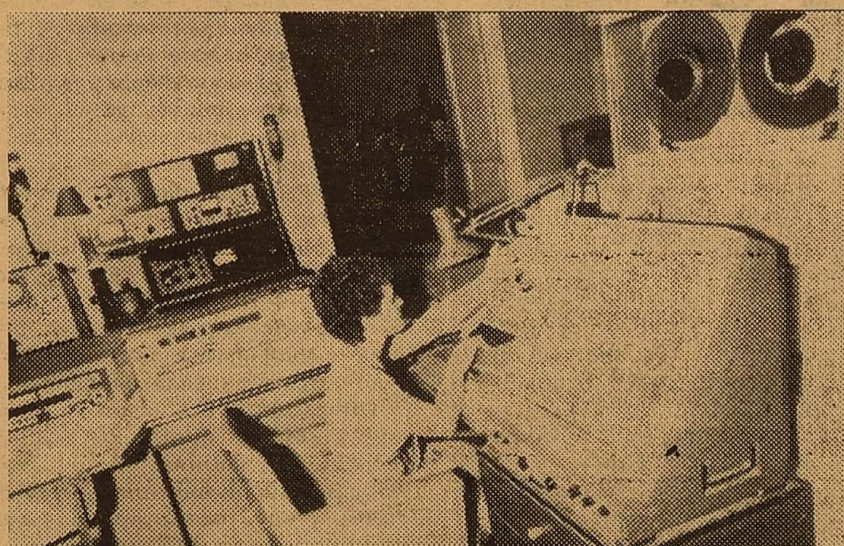
До цього слід додати, що робота випускника 1984 року фізичного факультету Юрія Корнієнка «Термоелектричні явища в нематичних рідких кристалах» була відзначена дипломом I ступеня і нагороджена золотою медаллю і премією АН УРСР (науковий керівник доцент О. П. Федчук).

Дипломами I ступеня Мінвузу УРСР і ЦК ЛКСМУ нагороджені: Наталя Томіліна — РГФ (за роботу «Прогноз зміни ландшафтів право-

бережжя Дніпровсько-Бузького лиману у зв'язку з будівництвом Дніпро-Бузького водосховища», науковий керівник асистент Г. П. Ковеза), Анатолій Бондар, юридичний факультет (за роботу «Ідеологічні і кримінологічні аспекти впливу музики на підлітків», науковий керівник доцент В. М. Дрьомін); Олександр Гаранчук, РГФ (за роботу «Лігвістичні засоби вираження пресупозиції у сучасній французькій мові», науковий керівник доцент Е. І. Костильова); Єлизавета Кузьмінська, філологічний факультет (за роботу «Купрін і музика», науковий керівник доцент В. О. Фабіанська); Віктор Мейзер, історичний факультет (за роботу «Суспільно-політичний рух на півдні України в першій чверті XIX століття», науковий керівник професор З. В. Перичина).

Перше місце за кількістю нагород в університеті посів механіко-математичний факультет (10 робіт); друге місце — фізичний факультет (9 робіт), третє місце поділили геолого-географічний та історичний факультети (по 7 робіт), на четвертому місці — юридичний факультет (5 робіт). На п'ятому місці хімічний і філологічний факультети (по 4 роботи), на шостому місці факультет РГФ (3 роботи), на сьомому місці біологічний факультет (2 роботи).

За активну участь в науковій роботі і досягнуті результати на республіканському конкурсі наказом ректора великій групі студентів оголошено подяка і вручені грошові премії.

На кафедрі загальної фізики. Йде експеримент. Фото К. АХНАЗАР'ЯНА.

ПИШІТЬ НАМ:

270000, Одеса-центр, вул. П. Великого, 2, держуніверситет, редакція газети «За наукові кадри».

ЗАХОДЬТЕ:

Одеса, вул. П. Великого, 2
1-й поверх, ауд. 38.

ДЗВОНІТЬ:

тел. 206-748.

Редактор М. ЩЕРБАНЬ.